

Wolne Związki Zawodowe

<https://wzz.ipn.gov.pl/wzz/biogramy/2656,Antoni-Mezydlo.html>
20.04.2024, 09:55

Antoni Mężydło

Współpracownik WZZ Wybrzeża,
kolporter pism i wydawnictw
niezależnych. Uczestnik
uroczystości rocznicowych 3 Maja,
11 Listopada i Grudnia 70 w
Gdańsku.

Urodził się 23 VIII 1954 r. w Lubawie k. Iławy.
Syn Stanisława i Henryki Mężydłów. W 1978 r.
ukończył studia na Wydziale Elektroniki
Politechniki Gdańskiej. W 1980 r. uzyskał
absolutorium z fizyki na Wydziale Matematyczno -
Fizyczno - Chemicznym Uniwersytetu
Gdańskiego. W 2000 r. został absolwentem
studiów podyplomowych na kierunku finanse
przedsiębiorstw i rynek kapitałowy w Wyższej
Szkołe Zarządzania i Marketingu w Warszawie.

Od 1977 r. był współpracownikiem Komitetu
Samoobrony Społecznej Komitetu Obrony
Robotników (KSS KOR), gdańskiego Studenckiego
Komitetu Solidarności (SKS), kolportował również
wydawnictwa niezależne. W 1978 r.
współorganizował Wolne Związki Zawodowe
Wybrzeża (WZZ Wybrzeże), drukował pierwsze
numery niezależnego „Robotnika Wybrzeża”,

„Głosu”. Po aresztowaniu Błażeja Wyszkwoskiego (działacz opozycyjny, współzałożyciel Wolnych Związków Zawodowych) przyjaciele pozostający na wolności dowiedzieli się, że zapowiedział głódówkę protestacyjną. W związku z tą decyzją 30 maja 1978 r. w mieszkaniu jego brata Krzysztofa zebrało się około 30 osób i zapadła decyzja, że wybrani podejmą dziesięciodniową głódówkę byli to: Bogdan Borusewicz, Piotr Dyk i Krzysztof Wyszkwoski. Antoni Mężydło również chciał wziąć udział w tej akcji, jednak nie dostał zgody, powiedziano mu: cyt. „Nie możesz głodować, studiujesz na dwóch fakultetach, a głódówka może spowodować zmiany w mózgu. Zdenerwowałem się – mówi Mężydło – bo przecież Dyk też był studentem, ale musiałem się ich posłuchać”. Podczas tego protestu Antoniemu Mężydłu przydzielono funkcję łącznika między głodującymi a Jackiem Kuroniem, do którego regularnie dzwonił z budki telefonicznej w pobliżu bloku. Mieszkanie było pod stałą obserwacją SB. Od 3 czerwca aż do uwolnienia Błażeja Wyszkwoskiego w dniu 28 lipca codziennie w kaplicy Matki Boskiej Ostrobramskiej w gdańskiej bazylice Mariackiej o godz. 17:15 odbywała się modlitwa w jego intencji z udziałem od kilku do kilkudziesięciu osób, którą prowadziły Bożena Rybicka, Anna Kołakowska, Magdalena Modzelewska. Na modlitwy jeździli studenci Politechniki Gdańskiej informowani i zwoływani m. in. przez Antoniego Mężydłę.

W latach 1979 - 1980 uczestniczył w organizacji wykładów Towarzystwa Kursów Naukowych (TKN).

W listopadzie 1980 r. współtworzył niezależne

organizacje studenckie na Uniwersytecie Gdańskim. W 1981 r. zajmował stanowisko koordynatora w Ośrodku Kultury Społecznej przy Zarządzie Regionu (ZR) Gdańskiego NSZZ „Solidarność”, na skutek konfliktu z Lechem Wałęsą zrezygnował z pracy w ZR.

Po wprowadzeniu stanu wojennego 13 XII 1981 r. przez rok ukrywał się. W latach 1983 - 1988 współorganizował druk i kolportaż podziemnej Oficyny Wydawniczej Kwadrat. Drugiego marca 1984 r. w ramach tzw. porwań toruńskich został porwany i przez 2 dni był torturowany oraz przesłuchiwany w ośrodku wczasowym w Okoninie przez funkcjonariuszy OAS (Organizacja Anty - Solidarność - specjalna grupa operacyjno - śledcza Służby Bezpieczeństwa powołana w 1984 r. do zwalczania podziemia politycznego w Toruniu), po czym został pozostawiony na wysypisku śmieci w Brodnicy. W kwietniu 1984 r. został zatrzymany z podziemnymi wydawnictwami, sprawa została umorzona z mocy amnestii. W 1985 r. współorganizował toruński Klub Myśli Politycznej. W okresie od 1983 r. do 1987 r. był konstruktorem w toruńskich Zakładach Radiowych i Telewizyjnych ZARAT, a w latach 1988 - 1989 na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu pracował jako elektronik.

W związku z prowadzoną działalnością opozycyjną pozostawał w mniejszym bądź większym stopniu w kręgu zainteresowań organów bezpieczeństwa państwa.

Nazwisko Antoniego Męzydły pojawia się w aktach SOR (Sprawa Operacyjnego Rozpracowania) kryptonim „Wasale” prowadzonej

od 6 IX 1977 r. do 10 XII 1987 r. przez Wydział III Dep. III MSW. Rozpracowanie dotyczyło SKS (Studencki Komitet Solidarności).

W okresie 1977 - 1982 był objęty śledztwem prowadzonym przez Wydział Śledczy Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Gdańsku i Prokuratury Rejonowej w Gdańsku dotyczącym redagowania i rozpowszechniania materiałów bezdebitowych (tzw. wydawnictwa podziemne wydawane bez zezwolenia urzędu cenzury) na terenie Gdańska „zawierających fałszywe wiadomości mogące wyrządzić poważną szkodę interesom PRL”. W okresie od 11 XI 1978 r. do 17 III 1980 r. Antoni Mężydło był poddawany kilkakrotnie rewizjom osobistym. W dniu 22 II 1982 r. Prokuratura Rejonowa w Gdańsku umorzyła śledztwo na podstawie dekretu „O przebaczeniu i puszczaniu w niepamięć niektórych przestępstw i wykroczeń” ogłoszonego w związku z wprowadzeniem w PRL stanu wojennego.

W dniu 22 I 1979 r. został zarejestrowany pod nr 27046 przez Wydział III Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Gdańsku jako rozpracowywany w ramach SOS (Sprawa Operacyjnego Sprawdzenia) kryptonim „Prymus” z powodu „propagowania wrogich poglądów i działalności skierowanej przeciwko partii w ramach KSS - KOR i TKN” w czasie studiów na Uniwersytecie Gdańskim. Zdjęty z ewidencji 10 VI 1980 r. i przekazany do Wydziału III Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Olsztynie. W dniu 29 VII 1980 r. zarejestrowany w Wydziale III Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Olsztynie pod nr. 11513 jako rozpracowywany

w ramach SOS krypt. „Prymus”. Sprawę zakończono z powodu powołania w październiku 1980 r. Antoniego Mężydło do Szkoły Podchorążych Rezerwy w Legnicy. Został zdjęty z ewidencji w dniu 7 I 1981 r., materiały złożono do archiwum KWMO w Olsztynie pod sygnaturą 12090/II, zmikrofilmowano pod sygnaturą 2223/2. Odnotowany w „Kartotece działaczy i sympatyków SKS” Departamentu III Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z okresu 1977 - 1980. Był sympatykiem gdańskiego SKS-u, uczestnikiem nielegalnych zgromadzeń i wykładów Latającego Uniwersytetu. W dniu 2 I 1980 r. uczestniczył wraz z 2 innymi osobami w kolportażu apelu Lecha Wałęsy przed bramą stoczni. Znalaziono przy nim 166 egzemplarzy apelu. Został poddany przeszukaniu osobistemu i zatrzymany na 48 godzin 1 II 1980 r. Objęty został śledztwem Wydziału III Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Toruniu. Podejrzewano go o gromadzenie i kolportaż literatury zawierającej fałszywe wiadomości mogące wyrządzić poważną szkodę interesom PRL. W dniu 12 IV 1980 r. dokonano przeszukania w mieszkaniu Antoniego Mężydły a 30 XII 1981 r. postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Toruniu śledztwo zawieszono z uwagi na fakt internowania głównych podejrzanych. Nazwisko Antoniego Mężydły pojawia się ponownie w aktach sprawy karnej prowadzonej przeciwko funkcjonariuszowi Wydziału III SB KWMO w Toruniu o to, że w dniu 26 VII 1980 r. w Golubiu-Dobrzyniu znęcał się fizycznie i psychicznie oraz stosował przemoc wobec jednego z działaczy NSZZ „Solidarność”. Osoba Antoniego Mężydły pojawia się w aktach SOR krypt. „Hydra” (nr 10545) prowadzonej w

okresie od 18 I 1984 r. do 7 III 1989 r. przez Wydział III, Wydział V 2 WUSW w Toruniu w związku z działalnością w „rozgałęzionej siatce kolporterów nielegalnych wydawnictw”.

Zarejestrowany ponownie 10 II 1984 r. pod nr. 10637 jako główny figurant do SOS (25 IX 1987 r. przekwalifikowanego na SOR) o krypt. „Prymus” (10637), prowadzonej przez Wydział III WUSW w Toruniu w okresie od 10 II 1984 r. do 3 XII 1987 r. Powodem wszczęcia sprawy była działalność w NSZZ „Solidarność” w Toruniu. Sprawa została umorzona z powodu „zaprzestania wrogiej działalności” i zarchiwizowana pod sygnaturą 2022/II, następnie zmikrofilmowana (mkf. 20022/2 t. 1-2). Materiały archiwalne zostały zniszczone przez Wydział Studiów i Analiz WUSW w Toruniu dnia 8 I 1990 r. - pozostał jedynie mikrofilm.

W dniu 2 III 1984 r. Antoni Mężydło wraz z trzema innymi działaczami NSZZ „Solidarność” został zatrzymany w Toruniu a następnie wywieziony poza miasto w nieznane miejsce, w którym był przetrzymywany do 4 III 1984 r. natomiast 5 X 1984 r. Prokuratura Rejonowa w Toruniu postanowiła umorzyć śledztwo „z uwagi na niewykrycie sprawców”. 31 X 1984 r. Antoni Mężydło złożył zażalenie od powyższej decyzji, które nie zostało uwzględnione. Następstwem powyższych wydarzeń było założenie przez Wydział III WUSW w Toruniu SOS (19 IV 1984 r. przerejestrowanej na SOR) o krypt „OAS” (nr 10920) - później zmieniono kryptonim na „OSA”. Sprawę założoną na „podejrzenie istnienia nielegalnej organizacji antysolidarnościowej”, odpowiedzialnej za uprowadzenie Antoniego

Mężydły, prowadzono w okresie od 4 IV 1984 r. do 1 III 1988 r. Sprawa została zakończona z powodu niewykrycia sprawców porwania. Osoba Antoniego Mężydło figuruje również w materiałach administracyjnych Departamentu III MSW z lat 1985 – 1989, dotyczących spraw operacyjnych odnoszących się do tzw. „terroryzmu”. Objęty był także śledztwem (J-77/87; Ko 365/87) przez Wydział Śledczy WUSW Toruń, toczącym się w okresie 23 IV – 25 V 1987 r. Dochodzenie toczyło się w sprawie wydawania i rozpowszechniania nielegalnych wydawnictw na terenie Torunia. Zostało to potwierdzone w postępowaniu wyjaśniającym. Materiały zostały złożone do archiwum Wydziału „C” WUSW Toruń pod sygnaturą 207/III.

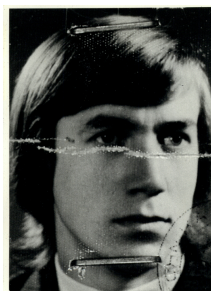
Lata 1991 – 1995 to czas pracy na stanowisku kierownika dystrybucji w wydawnictwie Editions Spotkania. W okresie 1995 – 1996 pracował jako magazynier w Wydawnictwie Krupski i Spółka w Warszawie. Między 1998 r. a 2001 r. był naczelnikiem Wydziału Wydawnictw i Poligrafii w Gospodarstwie Pomocniczym Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Między 1996 r. a 1997 r. był członkiem Ruchu Odbudowy Polski. W latach 2001 – 2007 został wybrany posłem na Sejm RP z listy Prawa i Sprawiedliwości. 8 września zadeklarował, że w przedterminowych wyborach parlamentarnych w 2007 r. wystartuje z listy Platformy Obywatelskiej. Z ramienia PO dostał się po raz trzeci z rzędu do Sejmu, uzyskując 42052 głosów. W wyborach w 2011 r. dostał 17077 głosów. W 2015 r. ponownie wybrany do Sejmu RP, otrzymując 9285 głosów.

W 2016 r. został odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności oraz Odznaką honorową „Działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych”. Za wkład w poprawę przepisów regulujących rynek telekomunikacyjny w Polsce otrzymał nagrodę „Człowiek Roku 2005” przyznaną przez „Świat Telekomunikacji”, wyróżniony także przez „Politykę” jako jeden z najlepszych posłów. Odznaczony również prestiżowym medalem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Opracował: Wojciech Wasiluk

Informacja o materiałach wykorzystanych do stworzenia biogramu znajduje się w sekcji Bibliografia.

Antoni Mezydło,
fot. z zasobu IPN